



**עם "הפרגון" או עם "הנעורים":**  
 באוסטריה-אונגריה: לשנה: 15.50 קראנען, לחצי שנה: 7.75 קראנען, לרבע שנה 3.90 קראנען.  
 ברוסיה: לשנה: 6 רויב, לחצי שנה: 3 רויב, לרבע שנה 1.50.  
 בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 18 מארק, באנגליה לשנה: 12 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פֿרנק.  
**עם "הפרגון" ו"הנעורים":**  
 באוסטריה-אונגריה: לשנה: 21 קראנען, לחצי שנה: 10.50 קראנען, לרבע שנה: 5.25 קראנען.  
 ברוסיה: לשנה: 8 רובל, לחצי שנה: 4 רובל, לרבע שנה: 2 רובל.  
 בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 18 מארק, באנגליה לשנה: 16 שילינג, ביתר הארצות לשנה: 22 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 20 רנק, וכן לחצי ולרבע שנה בערך.



**תנאי החתימה:**  
 באוסטריה-אונגריה: לשנה: 10.50 קראנען, לחצי שנה: 5.25 קראנען, לרבע שנה: 2.70 קראנען.  
 ברוסיה: לשנה: 4 רויב, לחצי שנה: 2 רויב, לרבע שנה: 1 רויב.  
 בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פֿרנק.  
 החותמים לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם. דמי החתימה יוכלו לשלם גם לשעורין: 2 רובל בעת החתימה, ושני הרובל הנותרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות כסוף המדינה למי הקורם).  
 מחיר כל נומר 10 קאס / 25 העללער.  
 בעד חלוף האדריסה 20 קאס.  
 מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פשיט 88 ה' / 15 ק'.

Krakau, 8 Februar (26 Januar) 1904. גליון יט. קרנהוי, יום ב' כ"ב שבט תרס"ד.

**תוכן:** האב והילד (שור), ק. ל. סילמן. — השושנה הלבנה (פנטסיה), י. מ. זלקינד. — ממראות ארץ ישראל: יום כנרת, דגויים כנרת (ציורים), — גלות התמרים (ספור, סוף), — יהודה שטינברג. — חדשות, (עם ציור). — מכתבים. — מודעות.

**האב והילד.**

סמ

<p>... וננה ושומם הילד,          בכל יום שאלה חרשה:          "הוי אבי מדוע נננו          ותלקת השרה נמשה?"</p> <p>"הוי אבי, מדוע שמים          בה בהים — רקיע עופרת?          "הוי אבי, מדוע הרים          תיליל וקבה סוערת?"</p> <p>"הה אבי מדוע אפרים          ימותו ברעב, בקר?"</p>	<p>"וקה אבי הנה לזמיר?"          "ואיו, ואיו הדרור?"</p> <p>— החרף החרף הוא, בני,          — מנחם האב את הילד —          החרף הוא אקר המביא          קפאון ומנת בקלר.</p> <p>אך חיש, בני החרף יעברה          ובא אז יבאה האביב          ושכ אז ופרח נננו          ותלקת השרה מסביב.</p>
--	---



אָז, אָבִי, אִז יוּכַל יִרְפָּא  
 בִּי לְבִי גַם רוּחִי וּבִשְׂרִי...  
 רַק אִז אָבִי לֹא אַעֲצָבָה  
 עַת נִפְלָא אָכִיבִי זֶה יָבֵא;  
 אִם אַדַּע שְׂאֲחֲרִיו הִחְרַף  
 לְשַׁחַתוֹ לֹא עוֹד יִחְבֵּא.  
 אָז, אָבִי, בְּצַפּוֹר אֲשִׁירָה  
 וְעָגוּם אִז עוֹד לֹא תִרְאַנִי.  
 אַךְ מָתִי הָאָכִיב יָבֵאָה?  
 הוּי, אָבִי, עֲנֵנִי, עֲנֵנִי!...  
 שׁוֹמֵעַ הָאֵב בְּמִרֵי עֲצָב  
 וּמְבִיט אֶל פְּנֵי בְּנוֹ הַחוּלָה...  
 מַה מְרוּת, מַה מְרוּת הַשְּׂאֵלוֹת  
 וְאַיִה הַפְּתִירוֹן לְאַלֶּה?  
 וְעוֹנֵה הָאֲמֶלֶל הָאֵב אִז  
 בְּתֵהוֹם הַמְּחַשְׁבוֹת שׁוֹקֵעַ:  
 יָבֵא, בְּנִי, הָאָכִיב, הָאֲמִינָה...  
 אַךְ מָתִי? הָאֵל הוּא יוֹדֵעַ!...  
 ק. ל. סִילְמָן.

וְשָׂמִים אִז פְּלָאִים יִמְהָרוּ  
 וְתָשִׁיב כָּל נַפְשׁ הַרוּחַ,  
 צַפְרִים יִצְפְּצֶמוּ, יִרְנֵנוּ -  
 גַּם אַתָּה אִז, בְּנִי, לֹא תִשׁוּחַ...  
 - הוּי, אָבִי, בְּשִׁנְהָ עֲבָרָה  
 גַּם אִז, בְּכָר הֵן כֹּה גַחְמָתִנִּי;  
 וְהִנֵּה עוֹד הַפַּעַם הִחְרַף  
 וְעוֹד פַּעַם נִעֲצָב אֲנִי.  
 "אָבֵל, אָבִי, מָתִי יִבְרַח  
 הִחְרַף הִרַע מִן הָאֲרֶץ  
 וְאָכִיב בִּי יָבֵא יִפְרִיחַ  
 לֹא יִפְחַד מִמֶּנִּי, מִקְרָעַן?  
 "הוּי מָתִי יָבֵאָה הָאָכִיב  
 לֹא תִמִּיד אֲתַפְלֵל, אֲשַׁאֲפֶה  
 אָכִיב, שֶׁהוּד נִצַּח לְפָרְחֵי  
 וְלִשְׁרֵי צַפְרֵי הַיָּפֶה?  
 "הָאָכִיב הַמֵּלֵא הוּד נָעַם  
 וְרַפְאוֹת בְּאִירוֹ הַבְּרִיא



## הַיּוֹשֵׁנָה הַלְּבָנָה.

(מְנַסְיָה).

נִיחוּם לְצֵאת אַךְ פַּעַם הַחוּצָה, לְהַבִּיט אַךְ רַנֵּעַ אֶל שָׁמַי  
 הַתְּבֵלַת וְאֶל הַפּוֹכְבִים הַקְּטַנִּים הַנּוֹצְצִים בַּסְּפִירִים.  
 נִיסְפְרוּ לָהֶם הַנְּקִימִים עַל הַלֵּילוֹת הַקְּרִים, עַל הַרוּחוֹת  
 הַיוֹשְׁמִים שָׁם וְעַל פְּחֻלוֹכוֹת הַמֶּלֶךְ הַנּוֹרָא וְנִשְׁמֵתוֹ  
 הַמְּתַרְבֵּת בְּרַחִים וּמוֹנִיגָה גַם אֶת הַנְּעִימִים הַגְּדוֹלִים; וְתַמְלַל  
 אִימָה גְּדוֹלָה עַל הַנְּעִירִים וַיִּרְאֵה וַיִּתְחַבֵּאוּ אִישׁ אִישׁ פַּחַת  
 סָנוֹר אָמוֹ.  
 וּבִין הַנְּעִירִים הַמְּתוֹאֲנִימִים הִיָּתָה שׁוֹשְׁנָה אַחַת  
 צְעִירָה; וְתָהִי הַשׁוֹשְׁנָה כָּל הַתְּקֵנָה הוֹרִיגָה וְנֹאחֶבֶת כָּל  
 הַפְּלִימִים בְּכֶטֶן הָאֲדָמָה, כָּלֵם יִדְעוּ בִּי כְּאָכִיב הַבָּא תְהִיָּה  
 הִיא מִלְפַת הַנֶּן וּבְהַתְרוֹמְמָה מֵעַל גְּבְעוּלָהּ בְּגֵאוֹן הַדְּרָה  
 וְהַפְּלִיאָה הַיָּפֶה אֶת הַכֵּל וְעַמֵּד בַּסְּפִיגָה כָּל עוֹבֵר וְהַלֵּל רַק  
 אוֹתָהּ, וְגַם הַשׁוֹשְׁנָה יִדְעָה זֹאת וְיִגְבֶּה לְכַה תַּגְּדֵל סָרָא  
 כְּנִלְדָה יָפֶה וְשׁוֹכְבָה.

בַּחוּץ הִיָּה קָר מְאֹד; עַל פְּנֵי כָל הַנֶּן הַשְּׂתַרְעָה שְׂכַבַת  
 שְׁלֵג בְּאֲדַרְת רַחֲבָה, וְתִכְסַם גַּם עַל עֲרֵגַת הַפְּרָחִים, וְעַל פְּנֵי  
 הַשְּׁלֵג הַקְּרוּשִׁים הַתְּהַלֵּף מַעַת לַעַת בְּכוֹד הַדֵּר מְלֻכוֹתוֹ  
 הִחְרַף בְּרֵאשׁ כָּל צַבָּאוֹ, וְהַרוּחוֹת מְפִינִים אֶת תְּהַרְדֵּן לְפָנָיו  
 וּמְרַקְדִים וּמְחַלְלִים בַּחֲלִילוֹים, וְהִי הַנֶּן לְחֻרְדַת אֱלֹהִים.  
 אָבֵל בְּכֶטֶן הָאֲדָמָה הִיָּה חַם מְאֹד; שְׁמָה לֹא הִיגִיעָה  
 נֵד הִחְרַף הַקְּשָׁה; וְשִׁרְשֵׁי הַפְּרָחִים, אֲשֶׁר הַסְּתַרְוִי שָׁם,  
 יִנְקוּ מִלְשֵׁד הָאֲדָמָה וַיִּתְפַּתְחוּ וַיִּחֲיוּ חַיִּים נְעִימִים, וַיּוֹלִידוּ גַם  
 בְּנִים וּבָנוֹת, וַיַּחֲפוּ בְּמִנוּחָה עַד אֲשֶׁר יַעֲבְרוּ יָמֵי תְרַעָה וְעַד  
 אֲשֶׁר יִשְׁלַח הָאָכִיב אֶת צִירָיו וַיַּגְרִשוּ אֶת הִחְרַף מִן הַנֶּן  
 וְהַמְּסוֹ אֶת שְׂכַבַת הַשְּׁלֵג וּכְסוּ אֶת הָאֲדָמָה בְּשָׂמִיכַת עֲשָׂב  
 וְרוֹקָה.  
 בֶּן חַיִּו הַנְּקִימִים, אָבֵל הַדוֹר הַצְּעִיר לֹא יָכַל לְשַׁכַּת  
 בְּמִנוּחָה וּלְחַפּוֹת לִימֵי הַמּוֹכָה - וַיִּתְאֲוֶנֶנּוּ עַל חַם הַגְּדוֹל  
 וְהַחֲשֻׁכָה אֲשֶׁר בְּכֶטֶן הָאֲדָמָה, וַיִּתְחַנְּנוּ אֶל הוֹרִיגָהם, בִּי



היא חפצה לצעק מעצמת הכאב. אבל הפעם יראה מן ישמע קולה בגן ותתאפק ותכלה על כאבה. פתאם היה הם בגן והעצים הערומים החלו להתנועע. ותרעד השושנה עוד יותר, ותפן אל אחד העלים הקלים ותשא להו: מה זאת?

וישן העלה בקול כחולה:

— המלך הנורא בא!

ולא צחקה עוד השושנה הפעם.

והתהלכה החלה.

לפני התהלכה התהוללו הרוחות, רקדו ונחללו בתלילים בקול מעורר אימה ויפזרו אבק בסף לכל עבר. אחריהם הלכו רואי פני המלך כלם, לבושים מעטה בסף ירוק, ועמם שומרי הפסל לבושי תכלת כהה; אחריהם החילים ושרי הטבחים בלבושי תכלת אפורה, ובתוך הלך הדר כבוד המלך הנורא בכבודו ובעצמו, והוא כלו לבן כחל בעין הקרח הנורא, ושערו תזו לבנות וארכות, והוא עושה שלמה מבסה פרחי כפור, בפרחים אשר יעדה בהם את חלונותינו לאות, כי עבר על בתינו ולא פסח; ועל ראשו עמרת גרות קרח מזהירים ונוצצים בצבעים שונים מדי יגיע את ראשו; וכמאסף לכל המתנה הזה הלכו עבדים שחורים נושאים סלים מלאים אבק ספירים, אשר פזרוהו בחפניהם על פני הארץ, לכפות בו את המעשים הנוראים של הדר כבוד מלכם ועושי רצונו.

והתהלכה הנוראה עברה על פני השושנה האמללה, אשר לא עצרה עוד כח לעמד הבן מאימת המות אשר נפלה עליה; אבל היא חגרה את שארית בחותיה ותתאפק ותכלה על פחדה, ויש אשר התנוגב שכיב תקנה אל לבה הקפוא, כי יעבר המלך על פניה ולא יראנה. אבל כל דבר לא יפתר מעיני המלך הנורא הזה; ובראותו אותה בערה כאש חמתו.

— האם לא תדעי, שובבה, כי לא יראני הפרח נתי? — נתן עליה המלך הנורא בקול בארי, השושנה הרגישה כי באה קצהו ותתחלחל ותבך מרה.

ותיף השושנה בינונה שבעתים.

וכמעט שנתן המלך אות לאחד משרי הטבחים לתרים עליה את קרדמו, אבל יפיה ונעוריה מבטה הרד והמלא תחנינים, ודמעות ספירים, אשר התגלגלו מעיניה, במסו גם את לב הקרח אשר לו, עד כי נקמרו רחמיו עליה ויפן אליה ויאמר:

— אמןם לפי תפי ממשלתי משפט מות, לפרח אשר יראני, אבל תני נוטה לך הפעם חסד, ולא אמיתך, אך זאת אעשה לך: את צבעוך אקח מנף ויהיית לאות לבני מרי.

ולא האמינה השושנה לדברי אבותיה הזקנים וספוריהם ולא יראה כל דבר ותתפרץ לבדה החוצה. ומה נחרר היה המראה אשר נגלה פתאם לעיניה! אך שפעת האורה עברה את עיניה אחרי החשכה הגדולה אשר בבטן האדמה; ותמהר השושנה להחבא תחת אחד העלים, אשר גאחו בקל מאמצי כחו כגעו עץ רענן, לכל ינתקו הרוח הנועם והיה נע ונד בכל אחיו.

— הקדמת לבא, יפתי הקמנה — לחש העלה כאזניה —

הנה הדר כבוד מלכותו מתהלך עמה בגן.

— את האנדה האוילית הזאת שמעתי וה לא אחת ולא שפתים — ענתו השושנה ותתם את ראשה.

ימים אחרים רפה הקר; ותשמח השושנה מאד, קני השמש נשקו לה וירקדו לפניה, והרוח סלסל את עליה והפל הביא לה בבקר בבקר ספירים למנחה, ותהי השושנה מאשרה ושמחה ותצחק לאגלת הזקנים הפחדנים ולאחיה הצעירים הפתאים המאמינים לכל דבר. פעמים אסדות קראה להם לצאת גם הם אליה, אבל שכבת השלג היתה עבה מאד, והם היו עמק בבטן האדמה ולא שמעו את קולה ואולי ישנו אז — מי יודע?

אך בערב אחד קרבו אליה עלים אחרים ויספרו לה בלבוש, כי בלילה תתנה התהלכה האחרונה של הדר כבוד מלכותו, והקר הנה גדול מאד; וייעצוה להחבא היטב היטב, כי אם יראנה המלך הנורא וחרץ עליה משפט מות.

ולא האמינה השושנה גם הפעם לדברי העלים, ותלעג להם ותצחק עליהם צחוק גדול; וישמע הצחוק בקל רחבי הגן בצלצול פעמון בסף קמזן.

ניחר אף העלים על חרפה אשר חרפתם, בעת אשר המה הלא אף את טובתה דרשו. ונרפו ממנה ולא ברכוה לשלום וילכו להם למקומם להסתתר ולישון.

והשושנה עמדה על מקומה בצנאר נמוי, ולא חפצה להוריד את ראשה ולהסתתר בעצת העלים, ובגן שררה דימיה כמו בשדה הנקברות, ואף לפעמים תפרע תדומיה על ידי נחרת העלים הישנים ולחש העצים הרוערים מפחד ומקר, הדרח התנוגב מבין העבים אשר סבוהו ויאר מעט את הלילה, והאוויר הלך הלך וקר, עד כי כסתה כל הארץ בספירים קמנים נוצצים והעלים פסו בבוך לבן ורב, אימה גדולה נפלה אז על השושנה וכל גוה רעד מקר. היא חפצה עתה להוריד את ראשה ולהסתתר תחת עלים גלים אחרים אשר שכבו בקרבתה; אבל לא יכלה עוה, כי עבדי המלך הנורא כבר התנוגבו אליה בחשך ויכסוה בלה בספירים יקרים ונוצצים, עד כי עמדה באסירה ולא יכלה להתנועע.

ותבך השושנה; אבל בנפל הדמעה מעיניה היתה לקפור, ותפל פאבן על גבעולה נרד ותכאיבנו עד מאד.



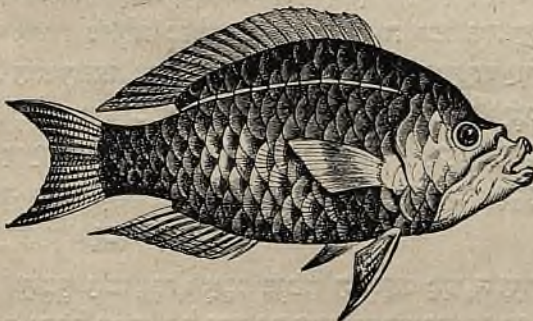
את המלך הזועם ואת כל צבאו משם ויעטו את האדמה באדנת ירוקה מרקמה בפרחי חן.  
 אז עלו גם הורי השושנה ואחיותיה וכל הפליטים אשר בקטן האדמה; ותשמח השושנה לקראתם ותאמר לנפל על צנאכם ולחבק ולנשק להם. אך כלם התנבזו לה פי לא הכירוה גם המה ונחשבוה לנבריה ויסורו מעליה קבוז.  
 ותתעצב השושנה אל לבה מאד ותהי נונה ושוממה כל הקיץ.  
 ומני אז שפוד רוח עצב על השושנים הלקנות.  
 י. מ. ול קינה.

וישם בה המלך את עיניו ויעבר אדם פניה ותהפך ותהי לבנה כשלג. ויעובנה הבר כבוד מלכותו לנפשה וילך לו עם צבאו.  
 ויהי ממחרת בפקר ויקומו העלים משונתם ולא הכירוה ויבקשו את השושנה תיפה ולא מצאוה.  
 ויהי באשר קראו לה בקול פעם ושפים נתען להם השושנה הלבנה. וילענו לה כל העלים ויבווה:  
 - הראיתם יפתיתאר זו? גם היא מתנאה בשם שושנה!  
 כעבר ימים אחדים באו צירי האביב הננה ויגרשו

ממראות ארץ ישראל:



ים כנרת.



דגני ים כנרת.





# גלות התמרים.

ספור לחמשה עשר בשבט.

(סוף)

גם מעל המזבח היה קונה יונים ושולחן הפשי.  
ומטעו שגשג ויגדל ויעש צמרת מלמעלה וצל  
מתחת.

והבין האיש מיכה שלחן וכסאות תחת התמר הנה,  
בסאות הרבה-הרבה; וכל אישר עבר על ביתו, לא הלך משם,  
עד אם סעד את לבבו על שלחן מיכה.

ושלמו האורחים למיכה מחיר אכלם בכסף מלא; אבל  
בטרם עבר האורח מעל ביתו השיב מיכה בחדשאי את  
הכסף לבים בעליו; ולא ידע איש, כי תנם אכל על שלחן  
מיכה.

ובאשר עובו האורחים את השלחן, ירדו הצפרים מעל  
העץ, ותאבלנה את הנוטר ותשבענה ותותרנה.  
ויהי היום ויעבר שם איש אלהים קדוש, ויאכל על  
שלחן מיכה, ויקם וישלם לו במיטב כספו.

ומיכה לקח את הכסף וישיבהו בחדשאי אל אמתחת  
הנביא.

אך הנביא הרגיש בדרך, ויפן אל מיכה ויאמר:

— יודע אני, מיכה, את אשר עשית לאמתחתי, ואת  
אשר אתה עושה לכל האורחים וכל הצפרים; לכן שמע את  
אשר אמר אליך: יודע אני, כי אוהב אתה את כל אשר  
ברא אלהים בעולמו; וכן את הפרזל אתה שונא, את הפנות  
ואת הפרזל. לכן דע: אם תזכה אתה או אחד מבניך לאכל  
את התמרים, אשר יביא העץ הזה — והיה באכלכם את  
התמרה הראשונה, ותם הפרזל מן הארץ; האדמה תוציא  
פניה מעצמה, ויד האדם לא ישלש עוד באדם ובבהמה  
ובעוף השמים להביא את הפנות בלא עת.

ויעברו ימים ושנים, ומיכה שמר את הדבר.

והעץ הלך ויגדל, הלך וישגשג, ולשלחת לב מיכה וכניו  
הגץ העץ נצה והתחיל לגמל פרי.

הצפור השח את ראשו ויאנח תמורים; והעציצים  
הגיעו את ראשיהם ויביטו אל המספר בקצר רוח; הפצים  
היו לדעת תכף, מה היה סוף הדבר.

העציצים הגיעו עליו את ראשיהם באנחה, והצפור  
שר עליו קינה קצרה.

רק העציץ המזוף לא נע ולא זע, וינענע את רמזיו  
על הוזהו.

והאש אשר בתנור שלח לשון לקראתו וילחש:

„סוה-סוה-סוה! ככה יהיה גם סופך!”

או התפללו העציצים והצפור תפלה קצרה על כל  
הבוגדים באחיהם, כי יברא להם אלהים לב טהור לשנה  
חדשה; ואחרי כן בקשו העציצים את הצפור, שיספר להם  
איזה ספור יפה לכבוד הנהו.

— טוב הדבר — ענה הצפור — הנני לספר לכם ספור,  
אשר שמעתי מעץ אחד. שפניתי עליו את קנו בטרם נפלתי  
בידי שובי. העץ הזה שמע את הספור מאביו וקנו, ששמעו  
מפי תמר יחן גדול אחד.

הצפור סגר את עיניו למחצה, הפשיל את ראשו לאחוריה,  
התחיל לספר:

— היה היה בסביבות ירושלים איש אחד — ומיכה  
שמו.

ובנה לו האיש מיכה בית על אם הדרך העולה ירושלימה,  
וכל הדרכים היו מוליכים אז ירושלימה, וכל העצים  
היו מבשילים אז את פירותיהם בשביל ירושלים; אבל האיש  
מיכה בנה לו בית על אם הדרכים.

ובנה לו האיש מיכה את ביתו — לא מעץ; כי הם  
על הער, ולא חפץ להניף פרזל על צמח חי — ויבן את  
ביתו אבנים וחמר.

ונטע לו האיש מיכה תמר לפני ביתו; ולא חפר את  
ארמת מטעו באת ובמעדר; כי שגא שגא מעודו את הפרזל  
הפרכה מות בעולם. בצפרניו חפר בור, ויטע בו את  
מטעו.

ועמד האיש מיכה על אם הדרכים; והיה אם ראה  
איש נושא עופות פפותים למכרם בעיר, וקנה אותם האיש  
מיכה והמיר הרצבותם, ושלח אותם להפשי.



שאין לו כל תרופה, בלתי אם יאכל תמרים מן העץ הצומח בעיר "עריצה".

ומלך "עריצה" לא הפץ למכר מתמריו למלך "אחרת"; בלתי אם יתן לו את פילגשיו ואת בנוותיו לשפחות.

ויצאו שני המלכים לפלחמה. אלפים ורבעות נפלו בפלחמה תמרי; ובאחרונה נצח מלך "אחרת" ויחך לו תמרים כחפצו.

רק תמרה אחת אכל המלך - וישב לאיתנו. -

ואת תרעין השליך תחת שלחנו, ויפל בסדק אשר בין קרשי הרצפה, וישכב שם.

נהי המלך בריא ואיתו, אך מטובה בנשי המלך חלתה ותפל למשכב.

ואמרו הרופאים, שאויר הבית הלח מזיק לה. -

וימלס המלך את היכלו, ויבן לו היכל במקום אחר ויאר השמש על התרעין, וטל שמים השקהו לילה ולילה, ויתערה ויצא בדר.

ושנה אחרי שנה עברה והכד היה לעץ נושא תמרים.

— וכני מיכה?

— כני מיכה מרדו באדוניכם ויברחו.

— אנה באו?

— לא נודע, ואולם אחת היא אנה הלכו; הלא על בן

הסערנה סופות וזועות בכל ימות התורף; לשאת את התרעונים הרודפים אחרי כני מיכה; ותלא על בן יאכלו ילדי ישראל התמרים בראש השנה לאילנות; וחושב כל אחד בלבו: "אולי מבני מיכה אני! ואולי תמרה זו שאני אוכל - מבני כניו של תמר מיכה היא!"

— האמנם אוכלים ילדי ישראל התמרים בראש השנה?

— משתוממים העציצים - אנחנו לא ראינו כזאת עד היום.

— אולי לא מבני ישראל הוא אדוניכם!

העציצים פנו אל דלת המסדרון, ומסדק צר אשר בפוזוזה נוצצו אותיות קטנות ושחורות: "ש-ד-י".

רצה גם הצפור - וישתומם.

והעציץ המזיף יקח את קומתו וינענע את רפוניו על חזהו.

— אכן, עמה נזכרתי, - לחש עציץ אחד - ראיתי שם זה מקרוב... כעין עץ קטן... עץ מזיף גרות דולקים עליו...

וממתקים ומגדנות... אולי זהו שאמרת אומר?

נענע הצפור בראשו הגה והנה, באומר: "לא, לא זהו!"

והתחילו מתלחשים העציצים והצפור וגם העץ אשר בחוץ נענעו להם בראשם אבל כל אשר דברו נשאר בסוד.

ולמחרת יצאו הילדים אל צפורם האהוב, וכיבדם -

עץ קטן מזיף ועליו ממתקים ומגדנות - ויהנו לצפור את חלקו.

ולא יכל הצפור לשוב לספורו, עד אשר שר קינה קצרה, וישב לספר:

"בשנה היא עלו אויבים לפלחמה על ירושלים, ויחריבו את העיר, ויגלו את כל יושביה, וגם את מיכה ואת בניו נהגו בשביה.

— והעץ? והתמרים?! - שאלו העציצים. — העץ הבישיל את תמריו ביום ההוא; ואולם לא מיכה ולא בניו לא אכלו מהם.

האילנות, אשר עמדו מעבר לחלון ושמעו את הספור, הובעזעו וניעו בענפיהם, כאלו רצו למרר בשמים על הענף הנורא, אשר בעשה לאיש למיכה.

ויברע הנה הסתערה סופה בחוץ, והפזר ערמות שלג ותקם ערמות חדשות ותקם שאון רב, הפצה הסופה להשתיק קול הצפור, לבל ישמע ספורו בחוץ, והצפור מספר לעציצים:

— אז נשבע התמר, וגם השבע השביע את ענפיו ואת פריה, שניצאו לבקש את בני מיכה בנולה ויאכילום מתמריהם.

את התמרה הראשונה אכל המלך, אשר בבש את ירושלים, ואשר חליף את מיכה בנולה.

וימתח לו התרעין בגרונו ויחנק, ויובילו את המלך אל ארצו; וינתחו שם את נותו, ויצאו את התרעין מגרונו.

— ומה עשו בתרעין?

— ורקוהו החוצה, ויתערה בארץ ועש בדר.

וכני מיכה היו לעבדים בעיר הריא, ויגדלו וישאו נשים ויולידו בנים.

ויגדל גם חבד ויהי לעץ; ואחרי שנים רבות עשה פרי.

— וכני מיכה?

— כני מיכה מתו, וכני כניו יצאו עם אדוניכם לגור בארץ אחרת.

איני זוכר את שם הארץ, אשר באו שמת כני מיכה, נקרא לה בשם "אחרת", ואת העיר, אשר יצאו מסנה נקרא "עריצה".

והעיר "אחרת" אשר בארץ "אחרת" היא עיר מלוכה; ולמלכה - שבע נשים ושבע פילגשים ולכל אשה ופלגש - שבעה בנים ושבע בנות.

והי היום ותבא על המלך קשה ומסכנת מאד; ותמחלה לא היתה מאלה, אשר תפלגה את האיש למשכב ונפשו תקוץ בכל מאכל אשר יאכל; ונתפך הוא: הוא אכל יותר ושתה יותר מכל בני האדם; ואף בכל בקר ובקר נהה עליו רוח רעה, ויקם ויברג אחר מבניו.

השומים אשר בעיר, אמרו, כי המלך - רוצח פשוט; אבל הרופאים אמרו והתליטו, שזוהי מחלה מתלה מסכנת; ואמרו



את שיחו לפני העציצים על הילדים, שאינם מבינים לשון צפרים; אבל העציצים כבר לא היו שם. הם הושבו למקומם. הבינה רק המוזהב, אשר בסדק הספים; אבל היא נבלמה, והסתתרה עמוק עמוק בסדקה. —  
הורה שטיינברג.

— לא לא זהו ילדים טובים! — צפצפה הצפור —  
המרים, ילדים! אכלו המרים מארץ הממרים! מעצו של מיכה!  
והשבו הילדים, כי שמח הוא הצפור על הממתקים.  
שעל העץ המוזהב, ניוספו לתת לו.  
אז הניע עליהם הצפור בראשו, ופנה אל החלון לשפך



## ח ד ש ו ת .

צעק: שרפה ו יהי סבה לאסון הנורא הזה. רבים מן האמללים שהיו ביצע הראשונה נמצאו מתים בעמידה, כי לא יכלו לנוע ממקומם, אנשים רבים קפצו דרך החלונות וישברו יריהם ורגליהם. רב המתים הן גערות צעירות וילדים. בחצי השעה השמינית נראו לפני התאטר מחזות מרעיני לב: האננים צללו לקול בכי הזרים המכפים את ילדיהם.  
בתאטר היו ארבעים מוצאים. אף הרואים קפצו אל ארבעת המוצאים הראשים שדרך גם נכנסו. הקהל הרץ להמלט היה פערת פראים, הרפו זה את זה, רמסו ועברו על חיים ועל גוססים.  
ההצלה החלה מהר מן החוץ. אבל גם השומרים גם המכבים לא יכלו להביא עזרה לנדחקים ונחנקים בלחץ האים שבתוך הבית. עד מהרה הוציאו חמש מאות ותשעים מתים, שמהם הכירו מאה ושמונים ושלשה, מאתים ואחד נפצעו. אנשים רבים נמלטו על הגג, אף מבלי מצא שם כלם לדרת התנפלו לארץ.  
בתאטר נמצאו בעת האסון פאלף ומאתים נפש ומהם נמלטו רק כמאתים. פאלף איש אבדו חייהם או נפצעו פצעים אנושים. רבים מן הקופצים מן הגג או דרך החלונות אל הרחוב נהרגו כרענו.  
עדי ראיה מספרים, כי בעת מנוסת הקהל נראו מחזות אכזריות נוראות. הנבללים לצאת נשכו זה את זה פמשעעים, מרטו שערות ראשם. במדרגות המובילות אל הציצ העליונה נמצאה ערמת מתים בלבה ארבעה משרים וכמעט כלם גערות צעירות שנרמסו ונחנקו.  
התיאטר אירוקואה נחשב לאחד מבתי התיאטראות היותר יפים שבעולם. בנינו עלה למליון דולר.  
תלמוד-תורה מתקן. — מודיעים אותנו כי בעיר חמין, אשר בסוף בפרבריה, יש תלמוד-תורה מתקן, שיכל להיות למופת בסדריו ובתכנו למודיו לכל בתי התלמוד-תורה, אשר בערי מושב

אסון נורא. — בזום השלשים ואחד ליכה דצמבר קרה, בשיקגו (אמריקה) אסון נורא מאד. בתיאטר הנקרא בשם אירוקואה, שהיה מלא אנשים ונשים וילדים (זה היה בשעה הששית אחר הצהרונים) פרצה פתאום אש ותשרף את כל הבנין הנהדר ובו נשרפו עוד כשבע מאות נפשות, רבן נשים צעירות וילדים. ואלה הן התלגומות שבאו ב"הצפירה" על דבר האסון הנורא הזה:  
בהלה נוראה נפלה על הקהל למראה האש ורבים נרמסו ונחנקו. האש פרצה בעת המערכה השנייה של החוץ. הגון הכחלי. כאשר נראתה האש על הבמה פרצה צעקה: שרפה! ותקם בהלה אימה מאד. בפהר נורא רצו המוני הרואים בפתחה אל המבואות ושם נלחמו איש עם הערו פנואשים בהתפרצם לצאת מהר מן התיאטר הנוער פאש. נשים רבות התעלפו ונרמסו ברגלי המון. הרואים שישבו ביצע העליון לא היה כל מפלט, רבים מהם נשרפו ורבים נחנקו. המכבים מצאו מתים עומדים צפופים יחד בין המושבות. גברים רבים קפצו אל האולם למטה ושם אכלתם האש. המכבים הציבו סלמות עד היציע השנייה ושם נגלה לעיניהם מחזה מתרד: המתים שכוו גערמים זה על זה. אנשים רבים שגשגרו בחיים יצאו מדעתם. רב המתים נמצאו על המדרגות העליונות, שישם שכבו מתים לעשרות. רב הנשרפים היו נשים צעירות פבנות עשרים שנה, וילדים מבגיש עד שמונה שנים. חמשים רופאים מהרו אל מקום האסון להחיש ישע לאמללים. פאשר גדלה המביכה מאד התפוצצו שתי מכונות הגז והאש פשטה מסביב. המשחקים הגדולים הצליחו להמלט החוצה, אף סבלו הרבה מן הקור, כי היו לבושים בגדים קלים והקר גדל בחוץ.  
האש קפצה במהירות רבה אל תוך אולם הרואים; נשים וילדים נפגעו ביהוד, כי עברו עליהם וירמסו בלי המלה. פקידות התיאטר מודיעה, כי נקל היה לבבות את האש, אף אחד מן הקהל





המסע (1918) ברחבי הארץ



אף נשף אחד לילדים. אנחנו הקטנים כינונו. לחנן החשמנאים  
 ונס הפעם בכרו את הגדולים עלינו. רבים מתלמידי החרדים למד  
 ושנו עיף שירים ומחזות והציונים ידעו זאת ולא שמו על לב.  
 פרוסקורוב. חברכם אבנר שפילברג.  
 נער בן שתים עשרה שנה.



המורל: הוצאת "תושיה" בורשה.

העורכים: א. ל. כרבינדור וש. ל. נרדון.

כתבת ה"עולם הקטן", "הפדגוג", ה"הנעורים":

Издательство „Тусија“, Отдѣленіе „Оламъ  
 Катанъ“, Варшава.

Verlag „Tuschijah“, Abtheilung „Olam Katan“,  
 Warschau.

## ה ה ד ו ר ט

מכתב עתי שבועי לשאלות הזמן, לספרות  
 ולאומנות, למדע ולבקרית.

מתחיל שנית לצאת בחו"ל מראשית שנת 1904  
 כתבנית ספר ספר לכל שבוע.

ה"דור" ישתדל להביא השקפות על שאלת היום בסגנון  
 נמרץ ומדויק.  
 ה"דור" ישתדל להביא עניני ספרות ועניני אמנות מן  
 המנופה ומן המובחר.  
 ה"דור" ישתדל להביא עניני מדע וחכמה בסגנון ברור  
 ומצומצם.

ה"דור" ישתדל ביחיד להיות אורגן לבקרית ולמשפט—  
 ועל ידי כל זה הוא מקוה להחליש מעט מעט את ההנופה ואת  
 הצביעות הספרותית, להגביר מעט מעט את יושר ההגיון ולזקק  
 סוף סוף את טעם הקורא העברי.

\*\*\*

מחיר, ה"דור" ברוסיה:

לשנה 8 רובל, לחצי שנה 4 ר', לרבע שנה 2 ר', לחדש 75 ק.

מחיר, ה"דור" בחו"ל:

באשכנז: לשנה 17,50 מרק, לחצי שנה 8,75 מרק, לרבע  
 שנה 4,50 מרק. — באוסטריה: לשנה 20 קר, לחצי  
 שנה 10 קר, לרבע שנה 5<sup>00</sup> קר. — בצרפת: לשנה 21  
 פרי, לחצי שנה 10<sup>1</sup>/<sub>2</sub> פרי, לרבע שנה 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub> פרי.

החותמים ברוסיה ובשאר ארצות (חוץ מאשכנז ואוסטריה) יפנו בתחיתם  
 ובחומנותיהם לחברת "תושיה" עפ"י הכתבת:

Издательство „ТУШИЯ“, Варшава.

Verlag „TUSCHIJAH“, Warschau.

החותמים באשכנז ואוסטריה יפנו אל מ. י. פיישר בקרקו.

J. Fischer, Buchdruckerei, Krakau, Grodgasse 62.

בעניני הרידקציה לפנות ע"פ האדריסה:

Д. Фришману, Варшава, Кармелитская 27.

D. Frischmann, Warschau, Karmelicka 27.

העורך והמורל: דוד פרישמאן.

בני עמנו. התלמוד-תורה הנה נוסד לפני עשרים שנה ומאז הוא  
 הולך ומתפתח. בו ישנן שלש מחלקות ולכל מחלקה-אולם מיוחד.  
 זמן התלמודים בו — ארבע שנים. במשך הזמן הנה קונים התלמידים  
 ידיעה הנונה בשפתנו ודברי ימינו ונס בשפת הוסיה ויתר התלמידים  
 הפוללים במדה שהם גלמדים בבתי-הספר-לעם הרוסים. מספר  
 התלמידים בשנה הזאת הוא מאה ועשרים וארבעה, והם מבני  
 שמונה עד בני שלש עשרה. כל התלמידים לבושים בתלבושת  
 אחת.

מלבד התלמידים העברים והפוללים מלמדים את התלמידים  
 גם התושבות (במנסתיקה) ומסיקה. וזהו התלמוד-תורה האחד  
 ברוסיה שיש בו תומרת עם כל בלי הגנון ומנצח עומד בראשה  
 ותומרת-נערים זאת מצטינת מאד.

ימי הקיץ מנגנת תומרת הנערים בגן העיר והשקר שיה  
 לקפת התלמוד-תורה.

בתלמוד-תורה יש גם בפליתיקה גדולה, שגבב אחד מנדיבו  
 העיר ובית תפלה יפה.

התלמידים הנומרים את חק למודיהם ואין יד הוריהם משנת  
 ללמדם ולהשפילם עוד — נמסרים לבעלי מלאכה ללמדם אינו  
 מלאכה הפתיה את בעליה, אף גם אז לא יחדלו ראשי התלמוד-  
 תורה להשיג עליהם לטובה: בכל שבת על הנערים להביא  
 מבעליהם תעודה על הנהגתם הטובה ונס המה מקבלים ספרים  
 למקרא מן הפליתיקה של התלמוד-תורה.

בתלמוד תורה הנה עשתה תקונים מועילים חברת. עננה  
 לעניים. ראש החברה ומפקח התלמוד תורה הוא האדון ה. מ. רייס.

באשר הנה שר פלך בסרביה הקסיף אודוסוב בוסין בקר  
 את התלמוד-תורה והביע את תמהונו על כל ההוד וההדר והסדרים  
 המצוינים השוורים שם, ונס מאת התלמידים תמננים בקש שיבאו  
 וינגנו לפניו במעונו ויתן להם מתנות.



## ה ה מ כ ת ב י ם ט

לחברי הקטנים קוראי ה"עולם קמץ"!

הנני מודיעכם חברי הקטנים, כי נס בלונדון יש נערים  
 יהודעים לדבר עברית וזה רק הודות לתלמוד תורה "סטפני" אשר  
 שם לומדים. עברית בעברית ובחג החשמנאים הצינו תלמידי  
 התלמוד תורה את המחזה יהודה המכבי בעברית, וזה דבר  
 החנינה: כיום השלישי לחנוכה נאספו כשת מאות איש באולם גדול  
 מאד והתלמידים ספרו ספורים על אודות חנוכה, ואחרי כן הצינו  
 את המחזה על צד היותר טוב. כלם מחאו כף וקראו הירד ויתפלאו  
 מאד; הנאספים כי זאת להם הפעם הראשונה שראו נערים מצייני  
 מחזה בעברית. אחרי כן נתנו להם האנשים, ממתקים ומגדנות  
 וישירו כל הנערים את שיר "התקוה" וילכו לבתיהם שמחים  
 וטובי לב.

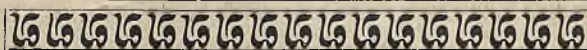
לונדון. אברהם גרבלום,

בן תשע שנים.

לבית מערכת "עולם קמץ"

הציונים בעירנו זוכרים רק את הגדולים ועורכים נשפים  
 בעדם ואותנו הקטנים אינם זוכרים כלל. כחרף הזה לא ערכו





## Б У Д У Щ Н О С Т Ъ

подписка на 1904 годъ.

Годъ изданія V.

ЕЖЕНЕДѢЛЬНАЯ ГАЗЕТА  
съ ежегоднымъ приложениемъ

„Научно-Литературнаго Сборника.“

„БУДУЩНОСТЬ“ независимый органъ русскихъ евреевъ, стремящийся къ культурному возрожденію и подъему самосознанія еврейской массы. Девизъ ея

„Народность и Просвѣщеніе“.

Еженедельникъ „БУДУЩНОСТИ“ выходитъ въ размѣрѣ 2 $\frac{1}{2}$ —3 печатныхъ листовъ большого формата и состоитъ изъ двухъ отдѣловъ — современной лѣтописи, въ которую входитъ обзоръ текущихъ событій еврейской жизни въ Россіи и заграничій и статьи по бытовымъ вопросамъ, и литературно-научнаго отдѣла, содержащаго статьи по еврейской исторіи и литературѣ, беллетристическія произведенія, критическія статьи журнальнаго обзорѣніе и фельетонъ

Въ Ежегодномъ сборникѣ „БУДУЩНОСТИ“ выходящемъ въ концѣ года помѣщаются болѣе крупныя по размѣрамъ статьи научн. и литерат. содержанія

Въ 1904 г. въ Сборникѣ, особымъ приложеніемъ, будетъ напечатана 2-ая часть (окончаніе) Очерка исторіи евреевъ въ Россіи, представляющаго первый въ литературѣ самостоятельный трудъ въ этой области.

**Подписная цѣна:** на годъ (съ приложеніемъ ежегоднаго Сборника) 7 р., на  $\frac{1}{2}$  года — 4 руб., на 3 мѣсяца 2 руб. — Ежегодное приложеніе предназначается только для годовыхъ подписчиковъ. Допускается разерочка: при подпискѣ 3 руб., къ 1 Марта 2 руб., къ 1 Юня 2 руб.

Новые подписчики, уплатившіе всю подписную сумму за годъ, могутъ получить Литературно-Научные Сборники за 1900, 1901, 1902, и 1903 г. (90 печатныхъ листовъ) бесплатно, приложивъ на почтовые и конторскіе расходы по 50 коп. за каждый томъ.

Адресъ редакціи и главной конторы:  
С.- Петербургъ, Пушкинская 7,



תרס"ד — 1904

מתקבלת החתימה על  
הראשון לעתונים העברים ברוסיא

לשנת המ"ד המליץ לצאתו לאור.

מחירו לשנה 7 רובל. לחצי שנה 350 ר"ל. לרבע שנה 175 ר"ל.

פון 1-טען יאנואר 1904

נעהט ארויס אין פעטערבורג א גרויסע טעגליכע  
אידישע צייטונג מיט נקודות

## דער טאג

פון ל. ראבינאוויץ (איש יהודי). עראקטאר פון „המליץ“  
„דער טאג“ וועט ארויסגעקן נאך דעם פראגראם פון  
אלע גרויסע אייראפעאישע צייטונגען

אבאנעמענט-פרייז אין רוסלאנד:

א יאָר 7 ר"ל, א האלב יאָר 3.50 ר"ל, א פערטיל יאָר 1.75 ר"ל

אין אויסלאנד צו בעקומען 3 מאל א וואך:

א יאָר 9 ר"ל, א האלב יאָר 4.50 ר"ל, א פערטיל יאָר 2.25 ר"ל

אדרעס:

Ред. газ. „Гамелицъ“ и „Дэръ-Тогъ“,  
Торговая 17, С.-Петербургъ.

Red. „Hameliz“ und „Der-Tog“, Torgowaja 17,  
St.-Petersburg.

בחוף לארצנו יקבלו בכל יום את

„המליץ“ ו„דער טאג“ יחד

במחיר 18 ר"ל לשנה, 9 ר"ל לחצי שנה, 4.50 לרבע שנה.

אפשר לחתום על העתונים הנזכרים גם ע"י  
הוצאת „תושיה“ בווארשא.

Издат. „Тушия“ Варшава.

Verlag „Tuschijah“ Warschau.

להוצאת „תושיה“ נמסרה גם הסוכנות הכללית  
בעיר ווארשא למודעות ולמכר עלים בודדים של „המליץ“—  
„דער טאג“.



# "הזמן" לשנת 1904 ! יוצא מדי יום ביומו בפטרבורג.

ט) עניני המדינות. השקפות על החיים המדיניים של עמי תבל.  
 ז) ידיעות כלליות. השקפה ברורה ושימט עין על כל החדשות והידיעות הכלליות הנוגעות לכל אדם כאשר הוא אדם.  
 יא) מאמרים כללים מעולם האמנות, המדע, הספרות וידיעת המדע.  
 יב) תשובות בית המערכת — ע"ד ענינים ספרותיים, דברי הקיום ומשפטים, הנוגעים לישראל.  
 הפרוגרמה הזאת אפשר יהיה לנו למלאות בעתון היוצא מדי יום ביומו.

גם נשתדל, כי כל החדשות והענינים הנוגעים ליהודים הנמצאים בהסינט, המיניסטרוים וייתר מוסדות הממשלה. יבאו ב"הזמן" בהקדם על פי המקורית הראשונים.

גם בחלק השמושי עשינו שנויים רבים. רבים הם הפונים לבית מערכת עניני דת ודיון, אך כאשר רוב המכתבים היו בעברית, קשה היה להמציא להם תשובה. עתה עשינו חרשה: החלטנו למסור הדבר ליוריסט מומחה אשר יהיה על יד בית המערכת — היודע עברית — והוא ישיב לכל החותמים השואלים בדיוק, אם ב"הזמן" או במכתב פרטי (באשר ישלחו מוקד למערכת).

מלבד זה הפקרנו בכל הערים הגדולות בארצנו וכחונן לארץ סופרים מיוחדים אשר יודיעו מבל הגעשה.

## בשנת 1903 השתתפו ב"הזמן" ומאמפיו הסופרים האלה :

- ש"י אברמאווין (מענדלי מוכר ספרים), אחר העם, פ. אוירבוכן.
- א. אידעלמן, ד"ר מ. א. אייזענשטרט, ש. אש, ח. ג. ביאליק, ש. בן-ציון, פרויסר, ג. באקסי, א. מ. ברנבו, ר. בריינין, י. ברשסקי, ד"ר מ. י. ברויטצבסקי, ד"ר ש. ברנפלד, י"ל ברוכובניץ, א"ל בנקוב, ד. באגן, ברון ד. גינצבורג, פ. געץ, י. גלאס, ש. ל. גורדון, א. מ. גנצר, ש. דובינסקי, ד"ר ח. ד. הרוביניץ, מ. מ. הורוויץ, ש. ווערמעל, ח. זוטא, י"ח טביוב, י. טפליצקי, י"א טרויוש, ג. טוראוו, ח. טשערנוביץ, אברהם כהנא, דוד כהנא. מרדכי בן הלל הכהן, בן-ציון כ"ץ, מ. ל. ליליענבלום, א. ל. לעווינסקי, א. לודוויפאל, ד"ר שמריה הלוי, ליפמאן לעווין, א. ה. לעווין, י"ה ל"ל, מ. לובניק, מ. ליטוואקאוו, ד. מגיד, יעקב מוא"ה, י. מלניק, ד"ר יחיאל מרגליון, יצחק דובער מארקאן, ח. ג. נומברג, ב. סילקור, מ. סאלאוויצ'יג, מ. סמילאנסקי, זלמן עפשטיין, שלום הלוי עפשטיין, ש. פרוג, ד. פרישמאן, צבי פרילוצקי, ד. פיסאר, י. פיכמאר, מ. מ. פיטלונץ, ד"ר י. צינגר, הלל צייטלין, ד"ר י"ל קאנטאר, ד"ר י"ל קאצענעלסאן, חיי קאציבלסון, י"ח רבניצקי, ש. ראזענפעלד, א. ז. ראבינאוויטש, מיכל ראבינאוויץ, יהודה שטיינבערג, מ. שיינקין, ד. שמענוביץ, אלעזר שולמאן ועוד.

"הזמן" היומי לא יאבד את ערכו הספרותי שהיה לו עד עתה. כמו עד עתה, כמו כן גם לימים הבאים לא ישא "הזמן" פני כל מפלגה, אך מטרה אחת לנגד עיניו — האמת.

"הזמן" ישם לב לצרכי העם העברי והומרי והרוחני.  
 "הזמן" יעורר את העם לתחיה; יעורר את העם על חיי עולם של העם העברי, על תעוררת ומשרתו ועל המאור שביהדות.

"הזמן" יעורר את העם להרים מצב השכלתו—השכלה עברית וכללית ביחד.

"הזמן" יעורר את העם להתאמץ בכל כחותיו על דבר זכויותיו, ועל דבר הטבת מצבו כהוה ובעתיד.

"הזמן" ילחם, כמו עד עתה, עם כל קנאי ומהביל.  
 "הזמן" יתאמץ לאחד בכל האפשר את המפלגות ולעבוד עבודה אחת גדולה לטובת עם ישראל, ארץ ישראל וכל קניני הרוחניים.

אלו הן מטרתיו היסודיות אשר כוהן לא נסור כל הימים. ובהפצנו ובתקנתנו כי הזמן היומי יהיה קנין כל העם, לכן

ראינו לקצוב על הזמן מחיר זול, מחיר היותר פחות לעתון יומי אשר יצא על פי פרוגרמה רחבה, אשר תהיה לו גם הירשות לדבר על אדות חקי הממשלה הנוגעים ליהודים.

ואחרי אשר ישעתה ל"הזמן" פרוגרמה של כל העתונים הגדולים שברוסיה לבן נשתדל בכל אשר יהיה לאל ידנו, כי יבאו בו מהיום והלאה בתמידיות הפרקים האלה:

א) מאמרים לשאלות הזמן על כל צרכי החיים של העם העברי, על מצבו החמרי והרוחני. על החנוך והכלכלה ועל דבר עניני הצבור של עם ישראל ומוסדותיו, על הישוב בארצנו הקדושה ועל כל השאלות הציוניות.

ב) חיי העם בערי המדינה. ב"הזמן" יבואו תמיד מכתבי סופרים מיוחדים וקבועים מכל מושבות בני ישראל.

ג) חדשות — כל הנוגע לחיי ישראל בארצנו וכחונן לארץ מהמקורות הראשונים.

ד) דברי סופרים. השקפה על העתונים אשר לעם ישראל בשפות שונות.

ה) הספרות היפה. ממיטב הספרות היפה, מפרי עטם של סופרינו ומשוררינו.

ו) חכמת ישראל. מאמרים מקוריים על דברי ימי ישראל וספרותו. השקפות חמיריות תבאנה ב"הזמן" על עבודת חכמי ישראל שבמערב.

ז) בקרת. לספרים חרשים שיצאו לאור בלשון עבר ובלשונות אחרות.

ח) פילוטונים.

כל החותמים החדשים יקבלו את ארבעת המאספים של שנת 1903 בחצי מחירם (1 רי 50 קאפ'). שלשה המאספים

ישולחו תיכף והמאסת הרביעי ישולח בצאתו בקרוב.

מחיר "הזמן" היומי: ברוסיה לשנה: 7 רובל, לחצי שנה 3,50 רובל, לרבע שנה 1,75 רובל.

בחו"ל " " במשלוח כל יום 12 רובל, ומשלוח פעמים בשבוע 9 רובל.

## מכתב עתי החדשי של "הזמן"

יהיה מוקדש לכל עניני החיים, הספרות והמדע בכלל ולספרות ישראל וחכמתו בפרט.

הקוראים אשר קראו כבר את שלשת המאספים, שכבר יצאו לאור, אל נכון יבינו את תכונת ותועדת הירחון החדש אשר בערכו הספרותי לא יהיה נופל מן המאספים, והננו להשתדל להגדילו ולהרחיבו.

בהירחון ישתתפו כל גדולי סופרי ישראל וחכמיו.

מלבד זאת תבאנה השקפות חדשיות על החיים העבריים, על החיים הכלליים, על הספרות העתית הכללית והעברית, על חכמת ישראל שבמערב, גם מאמרי בקרת יבאו בתמידיות על כל הספרים היוצאים במשך החדש. את חלק הבקרת נשתדל לשלול כי לא יהיה על פי מקרה, כנהוג עד היום בספרותנו.

בהירחון יבאו בקביעות מאמרי הד"ר י"ל קאצענעלסאן.

בהיות הירחון יוצא ברוסיה נשתדל למלאות חסרון מורגש בספרותנו העתית, הוא השקפות חדשיות שתבאנה במשך החדש. הירחון יצא בפורמט גדול.

מחיר הירחון: לשנה 4 רובל, לחצי שנה 2 רובל, לרבע שנה 1 רובל. לחותמי "הזמן" היומי הנחה גדולה: במקום 4 רובל

יהיה רק שני רובל לשנה.



# החתימה לשנת תרס"ד (או לשנת 1904) על העתונים :

## שנה שלישית. | עולם קטן | שנה שלישית.

עיתון שבועי מצויר לבני הנעורים.

העתון המצויר האחד בספרותנו ככלל והיחיד ומיוחד לבני הנעורים שלנו בפרט.

שפת ה"עולם קטן" קלה וטבעית והסגנון נאה ומלכב. — ה"עולם קטן" הוא מנוקד כולו.

כל גילוי מלבד שהוא נעים לקריאה ומלכב את נפש הקוראים הקטנים והצעירים, הנהו גם מעין חריסמומטיה מצוינה ללמוד שפת עבר. העתון נדפס על נייר יפה ובדפוס מהודר והתמונות מצוינות ביפין וטובן.

### מחירו ברוסיה: 4 רובל לשנה. 2 רובל לחצי שנה, 1 רובל לרבע שנה.

באוסטריה-האונגריה: 10.50 קראנען לשנה; כאשכנז: 9 מרק לשנה; באנגליה: 8 שילינג לשנה; בשאר ארצות: 11 פֶּרַנְק לשנה; בארץ ישראל: 10 פֶּרַנְק לשנה; וכן לחצי ולרבע שנה בערך.

החותמים בפעם אחת לשנה שלמה מראשית שנת תרס"ד יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם. דמי החתימה ויכולו לשלם גם לשעורין: 2 רובל בעת החתימה ושני הרובל הנותרים בראשית הרבע השני.

## שנה שנייה. | הפדגוג | שנה שנייה.

### ירחון לחנוך והוראה בעד הורים ומורים.

[הוספה ראשונה לעולם קטן].

הכן הענינים של השנה הראשונה: א] אל הקוראים; ב] בתי ספר של פרבלי ונחיצות גני ילדים עברים (עם תמונת פרבל) נח פינס, ג] עקשנות הילדים ורגזותם — בגמ"ש; ד] הקריאה העברית — בגמ"ש; ה] פסלוצי בתור מחנך העם — פרופ'יסור לודוויג שטיין (תרגום ש. רוזנפלד); ו] מולטמיי על החנוך \*\*\*; ז] תרבות הרגש המוסרי אצל הילדים הקטנים — תרגום אחד המורים; ח] רעיונות על החנוך — בגמ"ש; ט] מכתבי מולטמיי על החנוך \*\*\*; י] הרצאת הד"ר לזדר; יא] חסרונות האופי של הילדים (פרקים בתורת החנוך) — א. בן ציון; יב] תורת החנוך — י. י. גלסס; יג] שאלת החנוך בעתונים — יגאל הכרמלי; יד] "הפדגוג" ותעודתו — המערכת; טו] להעברת ה"הדר" מרשות הפרט לרשות הצבור ומאמר א' וב' פנחס שיפמן; טז] השטה השמית והקולית בקריאה — ישראל יוסף סירקיס; יז] לשאלת המורים — י. י. גלסס; יח] השקפת בתי הספר לחכ"ח — ד"ר נחום סלוסץ; יט] בתי הספר בשוויציה-נ. פינס; כ] גן הילדים בתור פרודורו לחר — י. יחיאלציק; כא] בקרת ספרים: י. י. גלסס, ה. פ. ברגמן; כב] תשובה למבקר-י. י. אינדיציק; כג] בעתונים; כד] פתגמים ומשלים פדגוגיים — נ. פינס; כה] כרוניקה. מודעות.

יצאה לאור החוברת הראשונה (הכפולה) של שנת תרס"ד (תשרי-חשוון) מכית הדפוס וזה תכנון:

א] בית הספר והמשפחה — י. י. גלסס; ב] התגוששות — י. מ. זלקינד; ג] ממועצת מורים — ק. ל. סילמן; ד] פרוגרמה לב"ם מתוקנים-הנ"ל; ה] הרצאה באספת המורים העברים בא"י-הררי; ו] להתייחסות מוסד מרכזי לחנוך העברי — פנחס שיפמן; ז] השקפת בתי הספר לחכ"ח [ד] ד"ר נחום סלוסץ; ח] חומר לדקדוק העפה — בר דרומאי; ט] הקריאה העברית [המשך] — בגמ"ש; י] בקרת ספרים — י. י. גלסס; יא] כרוניקה.

### החוברת השנייה תצא מביה"פ בעוד שבועים.

מחיר הפדגוג ברוסיה לשנה 8 רובל, לחצי שנה 1.50 רובל, לרבע שנה 75 קאפ; באוסטריה-האונגריה: 7.75 קראנען לשנה; כאשכנז: 6.50 מרק לשנה; באנגליה: 6 שילינג; בשאר ארצות: 8.50 פֶּרַנְק לשנה; בארץ ישראל: 8 פֶּרַנְק לשנה — וכן לחצי ולרבע שנה בערך.

לחותמי ה"עולם קטן": ברוסיה לשנה: 2 רובל, לחצי ש' 1 רובל, לרבע ש' 50 קאפ; באוסטריה-האונגריה: 5.25 קראנען לש'; כאשכנז: 4.50 מרק לש'; באנגליה: 4 שילינג לש'; בשאר ארצות: 5.50 פֶּרַנְק לש'; בארץ ישראל: 5 פֶּרַנְק לש'—וכן לחצי ולרבע שנה בערך.

## שנה ראשונה. | הנעורים | שנה ראשונה.

### ירחון מצויר לבני הנעורים.

[הוספה שנייה לעולם קטן].

יצאו שתי החוברות הראשונות (תשרי-חשוון) וזה תכנן: א] \*\*\* [שיר] בגמ"ש; ב] שבכים [ספור] י. ב. לבר; ג] דון מיגואל [ספור] הסטורי מזמן גרוש ספרדי; ד] עם כלות הקיץ [שיר] יצחק י. קצנלסון; ה] מסע במצרים [עם ציורים] ד"ר נחום סלוסץ; ו] הנרדף [ציור עפי" קרבן] שמואל בן ציון; ז] מסלת הברזל מיפו לירושלים [עם ציורים]; ח] שתי ערים [ספור הסטורי עפי" משולם דיקנס] י. גרזובסקי; ט] בין הזמנים [מוכרונות הילדות לשלמה האלקשי] זלמן אפשטיין; ו] משה לוי ליליבלום [ת"ד-תרס"ד] ליום מלאות לו ששים שנה, יגאל הכרמלי; יא] תיאודור מוסמן [עם תמונתו] \*\*\*; יב] \*\*\* [שיר] יעקב שטיינברג; יג] הציור [אגדה] יהודה שטיינברג; יד] נחל הסתו [שיר] יעקב פייכמן; טו] האחים [ספור] אברהם רייזין; טז] חרף [שיר] א. ליבושיצקי; יז] ידועות שונות; יח] מחירו לשנה ברוסיה: 8 רובל, לחצי שנה 1.50 רובל, לרבע שנה 75 קאפ; באוסטריה-האונגריה: 7.75 קראנען לש'; כאשכנז: 6.50 מרק לשנה; באנגליה: 6 שילינג לש'; בשאר ארצות: 8.50 פֶּרַנְק לש'; בארץ ישראל: 8 פֶּרַנְק לש' — וכן לחצי ולרבע שנה בערך. לחותמי ה"עולם קטן": ברוסיה: לשנה 2 רובל, לחצי ש' 1 ר', לרבע ש' 50 קאפ; באוסטריה-האונגריה: 5.25 קראנען לשנה; כאשכנז: 4.50 מרק לש'; באנגליה: 4 שילינג לש'; בשאר ארצות: 5.50 פֶּרַנְק לש'; בארץ ישראל: 5 פֶּרַנְק לש'—וכן לחצי ולרבע שנה בערך. העורך: א. ל. בן-אביגדור וש. ל. ברדון.

האדריסה: Издательство „Тусиія“, Отдѣленіе „Оламъ Катанъ“ Варшава.

Verlag „Tuschijah“, Abtheilung „Olam Katan“ Warschau. בע"מ: נובולומפי 7, מעון 9.